

BOXHOLMS-DAGEN

Boxholmsprofiler

BRUKSDISPONENT
UNO WIKING-JOHNSON

METALL-ORDF
GILLIS AUGUSTSSON

LARS ANDERSSON
RLF-ORDF.

LANDSTINGSMAN
FILIP EKLUND

KOMM. KAMRER
HANS BÄCKLUND

KYRKOHERDE
BÖRJE BRUZÆUS

FULLMÄKTIGEORDFÖRANDE ANDERS BÄCKLUND

LUFFARENS BOXHOLMSHÄRBÄRGE BLEV MUSEUM

Medeltida ek är bygdens stolthet

Boxholm är rikt på vackra omgivningar. Vi tänker på Ekeby, där Svartån i mjuka buktar ringlar fram mellan böljande åkerfält och den historiskt intressanta 1100-talskyrkan välkomnar till en traditionsrik bygd; den mångomjungna och vänligt leende Atterbomska Åsödalen och Pålbo äng; den glittrande och fagra men också vildvuxna och trolska bygden kring sjön Sommen...

Allt detta finns inom ett par mils räckhåll. Men man behöver inte ens fara ut till det närliggande Ekeby för att få uppleva vackra och intressanta platser. Varför inte t. ex. ta en tur till gården Lagnebrunna och dess närmaste omgivningar. Gårdens ägare, hemmansägare Ture Viström, tog en vårdag med på vandring i de vackra ängarna.

Lagnebrunnaeken
Först ställer vi stegen till gårdens, och man kan väl säga trakten, stolthet — den mäktiga Lagnebrunnaeken. Enligt hr Viström är det ingen som med bestämdhet vågat säga hur gammal den är. En del sakkunniga säger 700 år, andra gissar på 800 år. Till omkretsen mäter den 9 meter. De många åren har satt sina spår på trädet, som är helt urholkat. I urholkningen har vid ett tillfälle elva personer hitt rum. Nu förvarar hr Viström diverse gamla redskap i den, som på så

Lagnebrunnaeken mäter nio meter i omkrets och dominerar lövskögsängarna.

sätt får tjäna som gårdsmuseum. Bland föremålen kan nämnas stockkä, oxok, handangel, slagtröska, ugnsoxel, brandspruta och träbågsåg. Eken har också varit nattigt hemvist åt luffare. På den tiden Klock-Axel gick sina turer i bygden brukade han uppsöka Lagnebrunnaeken. Här sov han lugnt och tryggt i det stora trädets högh.

Lövskögsskullarna är rikt blomstermyckade. I en ljungevuxen tuva på ängen finner vi en ruvin av fasanhönan. Inte ens när vi kommer blott ett par meter ifrån lyfter hon från redet, men det är oroliga ögon som noga följer våra förhåvanden.

"Ribbingeka fåfången" — kanalprojektet som aldrig slutfördes. Diket är på en del platser nedsprängt 7-8 meter i marken.

Vi lämnar eken och fasanhönan och fortsätter till "Ribbingeka fåfången". Inte ens om man utbyter denna besökning mot Grävsåken skulle vi tro att många Boxholmsbor vet vad det rör sig om. Vi åsnytt emellertid det djupa diket som är grävt mellan Kvarngölen och Sjögårpsjön.

Historien förtäljer närmast: När Gabriel Ribbing på 1700-talet be-

hövde vattnet till sin besvärd och för beväring av sina ångar be- hövde han gräva en kanal från Kvarngölen till Sjögårpsjön för att få en jämnare tillrättning. Han blev emellertid varnad av Sjörädet, som förbjöd honom göra intrång på hennes område. När han en dag skulle inspektera arbetet blev han biten i foten av en kräfta. Vid denna omständighet måste han på till sängs och snart var hans liv till ända. Sjörädet hade segrat!

Diket, som på en del platser är nedsprängt 7-8 meter i marken, är alltså en sevärdhet. Det är otroligt att man kunde offra så mycket arbete för att lösa vattenfrågan, men så kallas också företaget alltså för "Ribbingeka fåfången". Hr Viström säger sig ha hört att Ribbing använt krigsfångar för dess utförande, men hur det verkligen förhöll sig därmed vet man inte.

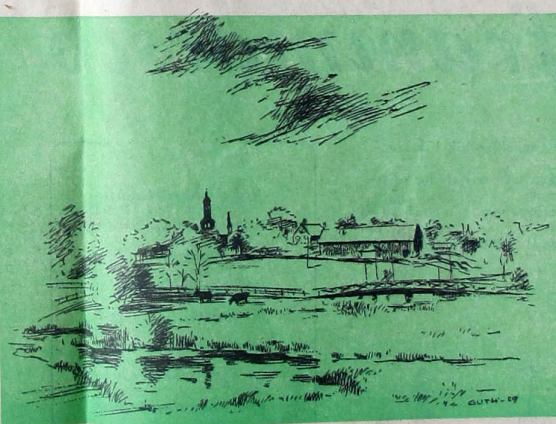
Torpel Lagerhult

Över mjuka skogs- och mossar fortsätter vi till det torpel Lagerhult. Det är länge sedan det bodde folk här och länge sedan byggnaderna revs. Torpet ligger på en sluttning, varifrån man har utsikt över gölen mot Flottstugan. Vi letar rätt på grunden till torpstugan. Ca 4x5 meter är avståndet mellan hörnstenarna. Stugan har förmodligen haft ett enda rum med en öppen spishäll. Spiset har varit murat i gråsten. Bland lämningarna finner vi en bit av spishällen. En fördjupning i stensens ena hörn talar om att här har det lämnat sitt som burt upp rökfångst.

De många stenruinen vittnar om att torparna fått arbeta hårt för brödfödan. Men det var ju lott för många fattiga i äldre tider.

Thor

Svartån präglar landskapet i Ekeby

Svartån ringlar fram genom Ekeby. Här har tecknaren fångat bron som leder till Götvi och med bl. a. kyrkan och skolehusets gavel i bakgrunden

BOXHOLMSDAGEN

i Folkets park, Boxholm
midsommardagen den 20 juni 1959.

Program:

- Kl. 13.00 BYGDETAG utgår från Gjuterplanen till Folkparken.
- Kl. 13.30 KONCERT av Boxholms musikkår. Dirigent: Berne Hallin.
- Kl. 13.45 HALSNINGSANFÖRANDE av kommunalfullmäktiges ordförande, nämndeman Anders Bäcklund.
- FRILUFTSGUDSTJÄNST: Predikan av pastor Sixten Lindell, solosång av fru Helga Hellman, sång av Boxholms och Ekeby kyrkokörer.
- Kl. 14.20 UR "VÄRT BARNDOMSHEM, VÄRT FÄGRA ÖSTERGYLLEN". Folkvisor, låtar och sånger från Östergötland arrangerade för sol, kör och orkester av Heimer Sjöblom. Solister: Fru Helga Hellman och musikkör Birger Norén. Dirigent: Carl Gustaf Moström.
- Kl. 14.45 HÖGTTIDSTAD av redaktör Lars Madsen.
- Kl. 15.45 KONCERT av Manskören Sångarbröderna. Dirigent: Carl Gustaf Moström.
- Kl. 16.30 På ishockeybanan.
- UPPVISNING AV BOXHOLMS FOLKDANSLAG. Ledare: Filip Rylander.
- DÄMGMYNASTIK. Ledare: Fru Majja Andersson.
- JUNIORGYMNASTIK. Ledare: Fru Inger Freijld.
- DRAGKAMP.
- Kl. 18.00 i Folkparken: BERTIL BOO SJUNGER.
- Kl. 20.00 DANS på två banor. GUNNAR HOFFSTENS orkester (modern dansmusik), ROSENLOVS orkester (gammal dansmusik).
- Kl. 22.00 SCEUPPRÄDANDE av Gunnar Hoffstens orkester.

Blommigt eller enfärgat på toppen i midsommar

Charmfulla hattar finner Ni hos oss i ett flertal färger, kvaliteter och modeller.

**EBBA
LILJEQVIST**

Vackra sommarcarver och trevliga handarbeten

Smakfullt

Vill Ni ha något extra gott — köp då vårt goda bröd och läckra kakverk, som alltid är lika färska — och passera lika bra till söndag som vardag.

GLASS

Välkommen till

Wienerkonditoriet
Telefon 192

En förstklassig

får ni hos

Nu är det snart semesterdags och både de små och de stora bilturerna väntar er, men innan ni åker kör in till CALTEX och låt oss sköta om er bilservice.

CALTEX Tel. 418
Bensinstation

Den glade bagaren

med de verkligt goda kakverken och det goda kaffebrödet finner Ni hos

NYA KONDITORIET
Boxholm — Telefon 151

OMFATTANDE GRUVINDUSTRI BEDRIVS AV BOXHOLMS AB

När man talar om Boxholms AB tänker man väl i första hand på järnindustrien i Boxholm. Den är också dominerande inom boka-gets verksamhet. Mer i periferin — närmare bestämt i Kåntorp, Ståv och Gistad — bedrivs emellertid en ganska betydande gruvindustri. Av bolagets omsättning utgör den ungefär en fjärdedel.

Correspondentens medarbetare har tillsammans med bruksläp-pent Uno Wilking-Johansson samt med gruvdirektör Folke Wallman och bergingenjör Jerzy Czarnocki som ciceroner besökt gruvområdena. Tre gruvbesök på en dag blev en ganska mastig historia — men verkligt intressant! Djupdykningarna ner i de svarta gruvhålen, besöken i skakten och orterna samt studiet av de många fördämlingsprocesserna gav nya erfarenheter.

Fin kalk i Gistad

Först besökte vi Gistads kalkbrott, beläget alldeles utmed riksvägen mellan Linköping och Norrköping. Vad man främst lägger märke till är en stor grästenshöj, som uppsitt under årens lopp i samband med brytningarna, samt

ett väldigt dagbrott i form av en gryta. Här arbetar för närvarande tio man och brytningen sker helt under jord. Ganska snart kommer emellertid brytning att påbörjas i ett dagbrott och samtidigt skall avfallet, gruberget, tipas ner i det gamla dagbrottet. Årsproduktionen har varierat i hög grad. För närvarande uppgår den till ca 10 000 ton. Gruv-direktör Wallman framhåller att kalk-stenen är av mycket fin kvalitet. Medan Götensalkalk innehåller 3,3 procent övriga ämnen, är procentalet för Gistadsalkalken 3,1. Marknaden är emellertid besvä-

lig. Brytningskostnaden för Götensalkalken är betydligt lägre, vilket leder till mycket pressade priser. Produktionen har tidigare i huvudsak gått till Boxholm för massugnens, martinens och gjuteriets behov. Användningen här är nu ringa. Överskottet säljes till gjuterier och sulfidindustrier.

48 meter högt lave i Ståv

Om inte gruvan i Ståv varit försedd med en 48 meter högt lave vore det sannoligen inte mycket som berättade om dess existens för den förbipasserande. Men la-

Malmfästning i gruvan

Bert och Tore Lundqvist i rabatterna framför egna villan i Kåntorp

ven — byggd 1954 — syna på långt håll över det pannkakaliknande landskapet. Från lavens topp har man en underbar vy över utsikt över bygderna med Floda kyrka i grannskapet. Under oss ligger landskapet smyckat i försommarens alla ljusande färger. Vid lavens fot ligger gårdar med åkerfält. Hundratals meter under lavan går ett rikt utgrenat nät med gruvgångar och brytnings-sor-

ter. Den kiselryverika malmen håller ca 35 procenta järnhalt. Brytningen sker helt under jord och uppgår till omkring 50 000 ton per år. De nivåer man arbetar på är 60 och 123 meter. Man har dock för avsikt att gå ner ytterligare 140 meter. Vid vårt besök fick vi tillfälle se hur en sådan sänkning av nivån går till. Det verkade farligt för den gruvarebetare som arbetade långt nere i skakten... — Det regnar ständigt ner i hålet av den fukt som uppstår från gruvväggarna, omtalar hr Tage Melin. Man måste mycket noga se till att det inte finns några lösa föremål, som kan ramla ner, ty kommer det en sten är man fast som i en rättfälla.

Hr Melin omtalar, att han vid senaste avlösningen kom upp till en tillfällig timförtjänst på 10 kr. Men vem vill byta arbetsplats med honom? Genomsnittsförtjänsten är annars 6:22 vid 40 timmars arbetsvecka.

Givande verksamhet i Kåntorp

Den mest betydande gruvverksamheten bedrivs emellertid i Kåntorp, som ligger "vägg i vägg" med Sköldinge samhälle. I Kå-

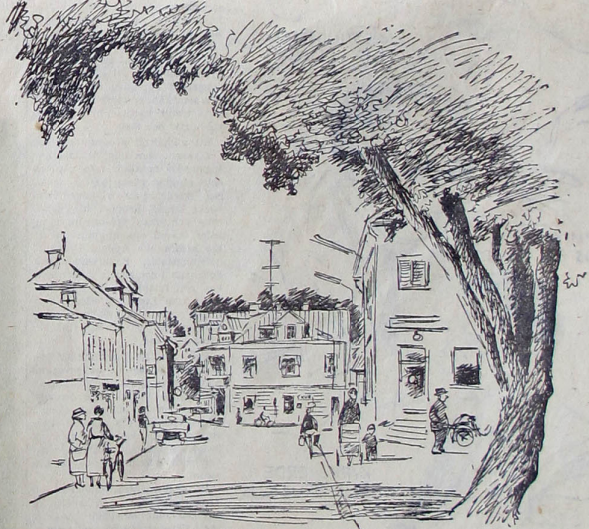
Gruvdirektör Folke Wallman

Brukssamhälle på frammarsch

Genom en väl anpassad samhällspolitik har kommunen sökt skapa trygghet och trivsel för dess 4.100 invånare. Vatten och avlopp, gator och vägar har byggts samt gammal bostadsbebyggelse har

Med sina utmärkta kommunikationer via stambanan och länsväg 83 är Boxholm en idealisk plats för industriell bebyggelse. Med tanke härpå har ett nytt välbeläget industriområde skapats strax intill järnvägsstationen. Utomordentligt lämpliga tomter kan erbjudas till goda villkor. För närmare upplysningar — tag kontakt med Boxholms industrikommitté, telefon Boxholm 7.

sanerats i rask takt. Fr. o. m. 1946 har 434 nya bostadslägenheter uppförts i flerfamiljs- och egnahemsbebyggelse. Den nu pågående byggnadsverksamheten omfattar 46 lägenheter. För ny centralskola har schaktning börjat i dagarna. Beslut har fattats om byggandet av nytt ålderdomshem och kronikerhem.

BOXHOLMS KÖPING

— en modernt inriktad och framtidssträvande industriort —

KLÄNNINGSTYG
Till Era luftiga och sommarlätta klänningar
har vi mycket vackra och passande tyger
till hög kvalitet.

LJUNGGRENS
Boxholm — Tel. 115

Följ med på en utflyktsresa med buss
Vi ordnar sällskapsresor på beställning.
Ring och kontakta

BOXHOLMS OMNIBUSSTRAFIK
Tel. Boxholm 30

HÄR TRIVS JAG
Låt Era matvaror få säga samma sak. Det är ju så mycket mat som förstörs på grund av värmen nu under sommaren. Undvik detta med ett bra kylskåp eller en fryskö. Gör ett besök hos oss, och titta på våra rymliga och trevliga kylskåp och frysköar av kända kvalitetsmärken.

Elspisar — Trötmaskiner
Hushållsassistent
Grillar — Damsugare
m. m.

BOXHOLMS ELEKTRISKA INSTALLATIONSBYRÅ
— Tel. 132 —

Tycker Ni det är arbetsamt och tråkigt att stryka — skaffa Er då ett termo-stat-ell. Ångstrykjärn o. strykningen går lätt och lekande.

Kyl o. frys
Nu under sommaren är det högaktuellt med ett kylskåp ell. en fryskö. Vi för kända kvalitetsmärken.
Installationer — Reparationer.

Malmgrens ELEKTRISKA
Boxholm Tel. 388

VOLVOS VÄRDE VARAR

VOLVO AMAZON — den svenska bilskönheten, som för sin prestation väckt sådan uppmärksamhet världen runt. Provkör den och upplev sportbilkänslan i familjevagnen.

VOLVO PV 544 — finns i 4 olika modeller, som STANDARD, och i två SPECIAL-modeller som är elegantare och mera välutrustade än Standardmodellen. PV 544 SPORT.

VOLVO DUETT — Två bilar i en; familjebil på arbetstid. Snabbare, starkare och säkrare än någonsin.

BOXHOLM I USA HAR 75 SVENSKAR

Det kom ett brev till Östgöta Correspondenten, datumstämplat Boxholm, Iowa 13/5 1959.

Finns det ett Boxholm i Amerika? Ja, tar man en blick på kartan över staten Iowa finner man ungefär i mitten av den en plats med detta namn. Närmare bestämt är staden belägen i Grant Township, Boone.

Brevskrivaren — John A. Andersson — kan förtälja att det inte är någon ren tillfällighet att staden heter så. Den fick sitt namn 1887 av postmästare John B. Andersson, vilken år 1860 utvandrade från Boxholmstrakten. Efterforskningar har visat att han bl. a. varit bosatt i Kröckle-kuila och Uggiehult. Nu låter vi hr Andersson själv berätta.

— Det finns 75 svenskar och en hel del andra svenskar till dem i Boxholm. Den förste svensk som kom hit hette A. P. Lundvall. Efter det järnvägen kommit till omkring år 1900 startade han en affärsverksamhet på gåden och blev därmed stadens förste affärsman. Sitt lantbruk om ett 40-tal tunnland jord, lät han försälja. Lundvall uppförde senare ett nytt affärshus, som i dag förstås av en svårödet till honom.

J. B. Andersson, som gav Boxholm dess namn, grundade i sitt hem en firma. Av regeringen utnämndes han 1887 till postmästare. Posten hämtades från Pilot Mound, den närmaste järnvägsstationen. Vid den tiden fanns också en smedja, järnhandel samt ett andelsmejeri.

Boxholm har 300 invånare. Här finns utmärkta skolor, stadshus, köpmannahus, vattenverk och brandkår. Förvaltningen skötes av en borgmästare, fem rådmän, kassör och skattmästare. De två fängelsecellerna behöves vi tyckt litvis knappast aldrig använda.

Originala Calle i Slagghult

Av de original som funnits i Boxholm har få blivit så omtalade och kända som Calle i Slagghult. Denne märkliga man dog i en ålder av åttio år i början av 1900-talet. Vida gick ryktet om honom och hans stuga.

Slagghult var ett torpställe vid nordspetsen av Sjögarsjön. Den låga timrade stugan hade endast ett större rum jämte ett litet kök. Det var lågt i tak och jordgolv. Inredningen var mycket primitiv.

Men Calle i Slagghult älskade sin stuga och sin bygd. När han på ålderns dar var erbjuden plats på Ålderdomshuset tackade han nej. Likaså avböjde han erbjudandet att få sig själv och stugan placerad på Sjänsen.

Av äldre Boxholmsbor finns alltså många som minns Calle från hans besök i samhället och på Carlsberg. Sitt uppehåll fick han genom att dagverka på Boxholms säteri och hos bönderna i trakten. Betalningen var 25 öre, mat och en kaka bröd. Brödet skulle han ha till morgonmålet dagen efter.

Det berättas att han varje söndag gick till kyrkan i Ekeby. Alltid syntes han bära ett skinnfökläde under rocken. Under armen bar han palmbladet invirad i en näsduk. Till julnatten kom han vandrande med ett tyvredsblott i handen. Utrustad med ett osedvanligt gott minne kunde han efter meddelningarna i detalj redogöra för vad prästen haft att säga. Likaså sades det att han kunde sin bibel utantill. Den han främst såg upp till var biskopen i slottet.

Calle i Slagghult hittades död i sin säng. Han efterlämnade bl. a. 28 par strumpor — varav många kommit från Carlsberg — och 150 kr. i en kopparbunke.

Nu är Slagghult för länge sedan jämnat med marken, men minnet av Calle lever.

Mobil ger bättre bilekonomi

Vill Ni minska Er bensinförbrukning, gå då in för att regelbundet köra på Mobil. Om Ni åker i normala trafik- och körförhållanden kan Ni minska Er bensinförbrukning med 1/5 om Ni kör klokt och på Mobilgas. Mobilgas är en "fulleffektbensin". Den ger snabb start och snabb uppvärmning av motorn och förhindrar de skadliga och kraftsvalande glödsändräckningarna samt ger full gasteffekt åt tändstiften.

Mobil ger 2 öre per liter i bonus per 12-månadersperiod vid kontantköp. Välkommen in och hämta Mobils ekonomitips, förbered Ert eget "Ekonomi-lopp".

AMS BILAKTIEBOLAG
BOXHOLM — Tel. 236
— försäljning och service under ansvar —

FJÄDER I HATTEN — HANDLA I KONSUM

Överskottet i Konsum blir återbäring

OMSÄTTNINGEN UNDER 1958

uppgick till kronor	3.852.623:—
ökning till kronor	326.528:—
av årets överskott har medlemmarna erhållit	
5 % ränta å insatserna	15.054:—
4 % återbäring å gjorda köp kronor	125.925:—

Vi lämnar återbäring å alla varor, även mjölk och charkuterivaror.

Medlemsantal 1550 Ökning 102

Det är idé med

KONSUM

Vy över Boxholm i staten Iowa

— Jag kom till Boxholm en gång och ärendet var, om jag inte minns fel, att köpa en yxa.

Annars brukade vi göra inköpen i Pilot Mound. Mellan dessa båda städer och Stateford låg floden Des Moines, som särskilt vid översvämningarna kunde vara besvärlig att komma över. Något direkt minne av Boxholm har jag annars inte, men det är också ett 20-år är sedan jag var där, menar "Kalle i Lugna". Thor

MODERNA HALSBAND

1 stor sortering
Allt i Ur och Optik

TAGE PERSSON BOXHOLM TEL. 47

SKOR
för hela familjen bäst och billigast hos

Gustafssons

Radio

På badstranden eller under bilturen har Ni ett verkligt bra sällskap av en transistorradio. Den är lätt att ha med sig samt är billig i drift.

Moderna armaturer i stor sortering
TV - Radiogrammofoner - Presentartiklar

Boxholms Armatur- & Radioaffär
Boxholm Telefon 43

vi bygger

Hus vägar industrier vattenbyggnader

SKANSKA CEMENTGJUTERIET

Specierier
Charkuterier
Bröd och Mjölk
Textilier
Järnvaror

50-årig metallavdelning störst i Boxholms FCO

Metalls avd. 184 är den största fackföreningen i Boxholm. Den har mer än 50 år på nacken och en ovanligt piggs organisation. Men om avdelningen i dag står stark så var det något helt annat för ett halvsäkl sedan.

Mångåriga fackföreningsmedlemmen Carl K. Mård minner i sin jubileumsskrift över de femtio åren om många intressanta händelser och episoder.

Inledningvis omtalas att industrilämnens intåg i Boxholm skedde år 1779. Då erhöi Carl D. Burén Kungliga Bergskollegiums privilegier för industriell rörelse i Boxholm. I flera omgångar fick han därefter tillstånd att utöka anläggningarna, varför bruket — mått efter dåtida mått — snart kunde betraktas som ett av världens största företag. Östra stambanans sträckning förbi Boxholm bidrog i hög grad till att rörelsen utvecklades gynnansamt.

Så började det...

Organisationstanken började att gro bland Flemmingearbetarna. Här bildades 1904 nr 125 av Järn- och metallarbetarförbundet, som från starten fick 99 medlemmar. Förste ordföranden blev C. J. Ström och den övriga styrelsen bestod av Henning Rosenlöf, H. Skog, C. G. Mård och Axel Gode. Som motiv för den nya fackföreningen angavs i det första protokollet: "Det fanns ej mer än en mening; vilken var att höja ställningen och kamraternas bland Flemminges arbetare samt att därigenom söka skydd för kommande tider." Stora svårigheter tornade emellertid upp sig och efter drygt ett års verksamhet upplöstes avdelningen. Men arbetarna insåg att de inte kunde vara utan sin fackförening, varför avdelningen i Flemminge återupptogs den 7 april 1907, denna gång med Josef Skärstrand som ordförande.

Boxholmsarbetarna organiserar sig

Organisationssträvandena i Flemminge var en direkt anledning till att även arbetarna i Box-

holm började planera för en fackförening. Beslutet om bildandet av en sådan fattades den 12 maj 1907. Avdelningen fick nr 184. Första styrelsen kom att bestå av F. O. Eriksson, ordförande, Fritiof Birath, kassör, C. L. Nyberg, sekreterare, C. E. Vallkvist och Emil Boman. En begäran om att disponenten skulle försöka hindra bildandet av en "socialistisk fackförening" avslogs. Disponenten lät förstå att arbetarna hade frihet att organisera sig. Från starten anmälde sig 37 medlemmar, huvudsakligen smålänmeder.

Storstrejken

Redan två år efter det organisationen bildats fick den ett eld- sop. 1909 komorstrejken och självklart satte den avdelningen på hård prov. Den 2 aug. hölls ett möte tillsammans med Träindustris avd. 228. Protokollet från mötet har bl. a. följande att för- talja: "Mötet fastslog, att en obrottslig solidaritet mellan arbetarna nu framförallt bör upprätthållas, att den enskildes uppförande bör vara oklanderligt, hans hållning i atridefrågan orubblig.

Georg Stengvist var styrelseordförande under åren 1929-1946

hans sinne fritt från lidelser och hans handlingar klart och kallt beräknande." Av avdelningens 142 medlemmar kom 79 i arbete omedelbart efter strejkens slut och före årsskiftet hade 112 arbetare fått återgå. Av de övriga 12 arbetare emigrerade åtta till Amerika och några sökte sin utkomst på annat håll.

Arbetslöshetens svåra

Under 15 år hemsökte järn- bruket av arbetslöshet i sådan omfattning att försörjningsläget var katastrofalt för de flesta arbetarna. Driften hölls igång sporadiskt, en eller ett par veckor i taget. Detta tillstånd rådde under hela 1920-talet, och i början av 1930-talet var det om möjligt ännu sämre.

Ett protokollutdrag från 1922 belyser situationen. — 1 febr. meddelade bolagsledningen att lö- nerna skulle reduceras med 20 procent. En utjämning av dyrtids- tilläggen kom att betyda ytterligare sju procents reducering för Boxholmsarbetarnas del.

Avdelningens likvida medel uppgick vid årsskiftet till 39.21. Uppbördsmännen och styrelsen hade en fordran på avdelningen på 446.44. I protokollet från 1925-1927 heter det bl. a.: Möte efter möte behandlades arbetsituationen. Blide till bolaget och till kommunens arbetslöshets- kommitté gjorde man ideliga framstötter om reservarbeten och om understöd. Resignation och liknödhet började smyga sig in i många hem. Man såg ingen ljusning för framtiden. Fortroendet för L.O. och förbundet var plus minus noll.

Det lara arbetet

Under många år var medlems- värvningen en huvuduppgift. Det tog dock lång tid innan arbetarna ville sammansluta sig. Liknöd- heten och oförståelsen överskyn- emellertid, nu är medlemsanta- lingen nära hundraprocentig. Det påpekas att det förekommit en hel del strider inom avdelningen. När det gäller att slå vakt om det gemensamma, om föreningsrätten och om andra intressen som ho- tats av makter utifrån — då har sammanhållningen alltid varit fullständig. Det lara arbetet har också syftat till att skola medlem- marna i frågor som behandlat fackliga, ekonomiska och admini- strativa spörsmål. Man har alltid sett till att avdelningen varit re-

Carl K. Mård och Gillis Augustsson har samarbetat i styrelsen under många år

presenterad vid avtals- och infor- mationskonferenser av olika slag. De senaste årens skolningsarbete har tagit sikte på att intressera ungdomen för det fackliga arbetet och få fram ledare.

Lång rad trojjanare

Ordförandeposten växade ofta de första femton åren, vilket väl kan tydas på att man ännu inte hunnit få tillräcklig styrka och handlingskraft. De senaste trettio åren har det dock varit långt mellan ordförandebyttena. Georg Stengvist är mestor i samlingen. Han stod i ledningen åren 1929-1946. Åron Andersson svarade för ett kort mellanspel innan Gillis Augustsson trädde till 1949. Han axlar alltjämt ordförande- posten och har som styrelsekan- cerater Elvin Rehnvall, Erik Bock, Knut Larsson, Gunnar Sandman, Berndt Lövgren och Svante Larsson. Tittar man på uppräknin- gen av styrelserna sedan starten skall man finna att många namn åter- kommer år efter år, t. ex. Oskar Andersson, Nils Aronsson, H. Ekedal, Carl Rosell, David Kihl- gren, Carl Mård och Einar Kind- stedt.

Metalls avd. 184 har i dag ca 600 medlemmar, däruv nära 600 arbetande medlems är pen- sionärer. I FCO:s förbund har egen expedition

När er bil behöver ser- vice, kör då in till oss. Vi utför ett fackmässigt och snabbt arbete. Kör på BP-bensin — kör in till

BENSINSTATION
Gustav Aspmar
Boxholm - Tel. 209

GAMMAL SOM UNG

— att läsa har i alla tider varit det bästa sättet att koppla av från dagens jäkt. Det är ju både trevligt och lärorikt. Med en

från oss är fritiden räddad.

**BOXHOLMS
BOKHANDEL**

— Tel. 18 —

**DRÖMMEN
BLIR
VERKLIGHET**

Vad är Er önskedröm — moped, utlands- resa, bil, symaskin eller egen villa? Låt drömmen bli verklighet!

Börja spara i Skänninge Sparbank — då är Ni redan en bra bit på väg mot Ert mål.

Välkommen till
SKÄNNINGE SPARBANK

Filialen i Boxholm — Tel. 10
Öppet: Vard. kl. 10-15; lörd. kl. 10-13
samt fred. även kl. 17-18.

MALM — JÄRN TRÄ — LANTBRUK

BOXHOLMS AKTIEBOLAG

BOXHOLM — TEL. 5

DRAMATIKER OCH KYRKBYGGARE Bland prästgestalter i EKEBY

Ekeby prästlängd eller Series pastorat börjar på 1200-talet och upptar bl. a. 30 kyrkoberdar i rad. Om många känner man tyvärr endast namn och årtal, men för åttakliga finns uttänliga ingående levnadsskildringar och "verksamhetsberättelser". Låt oss från den långa raden hämta några tre gamla prästgestalter och kortfattat söka skildra deras historia och insatser.

Den förste är Samuel Brask. Här möter vi ett namn med historiskt namn. Samuel var mycket rikligt utrustad med biskop Brask. "Vår" Brask föddes i Veta 1613 och blev student i Uppsala 1630. Redan tidigt anslöt han sig till enastående studiebegävar. Med stipendium reste han flera år i utlandet och studerade vid olika universitet, vilket resulterade i en god vil. Magisterexamen — den tidens högsta lärdomsgrad. Efter hemkomsten blev han 1644 lektor i litteratur i Linköping.

Han erhöjde höga befatningar både inom kyrkan och vid universitetet, men sitt lektorat lämnade han först för kallelsen till kyrkoherdebefattningen i Ekeby 1648.

Hovpredikanten
Då Karl X Gustav vid ett tillfälle besökte Östergötland blev Brask anmodad att predika för majestätet. Detta gjorde han så bra att han utnämndes till hovpredikant. Han kallades för övrigt 1659 till kyrkoherde i Norrköping men antog inte erbjudandet. När majoren Lilje på Liljeholmen försökte få Bliviska och Kopparhults gårdar förenade från Ekeby till Torpa ställde sig Brask emot detta och förhindrade återföreningen.

Samuels förbindelse med hovet föreligger att han 1663 kallades till kyrkoherde i Clara i huvudstaden och denna kallelse antog han. Där avled han år 1668.

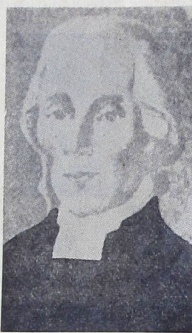
Ekeby kyrka på Samuel Brasks tid. Detta är den äldsta avbildningen som finns av byggnaden. Den dateras sig från 1667.

1754. Han beskrivs som allvarsam, flitig och ordningsam. För eftervärlden är han framför allt känd som donator. Bl. a. skänkte han 2.000 daler kopparmynt till understödet åt sockeninformatör.

Sögenastältern

1776 donerade han medel till två stipendier åt studerande vid Linköpings läroverk. Stipendierna skulle hålla en latin oration, varl den barnhärige Gud den borde prissas, fanns någon från Nykil, Ekeby eller Rinnas skulle denne ha företräde vid utnämningen.

Under Curmans tid brann Ekeby prästgård ned till grunden 1760. Inventurer, kyrkböcker, lödore — allt gick till spillo. Men Curman lade genast upp nya böcker, varjämte han samlade sägner, gamla berättelser och skildringar.

Prosten Anders Ekmark, det största namnet i Series pastorat.

alt-i-ett försäkra
ANSVAR
Svensk försäkringsbolag för hem och bilar
HELVYKTERHET
SMÅ RISKEN
LÅGRE PREMIER
Ombud i Boxholm
Sven E. Andersson
Dalag. 16, Boxholm, Tel. 475

Omfattande...

(Forts. fr. sid. 2)
Beslaget satsar framför allt på Kantorp när det gäller gruvbyggnad, det förstår man av den sjundade verksamhet som råder. En ny matast med serveringsmöjligheter för 45 personer uppföres för anställd personal till en kostnad av 180.000 kr., varav enbart köksutrustningen är beräknad till 60.000 kr. Infraktningsanordningen till stuvverkets moderniseras för 400.000 kr., nytt centralstälverk skall byggas för 600.000 kr. och en ny lave uppföres. Den får en höjd av 67 meter och är kostnadsberäknad till 2 milj. kr.

Efterom väntefrågan är ett besvärligt problem för kommunen har man emelljeddenna att få lösa en väntefråga i toppen av lavan. På 154 meters djup står också en ny stigstahis, vilken i hög grad underlättar arbetet. Den kostar 64.000 kr.

Brytningsvägvis sänks till 400 meter.
När man vandrar omkring nere i gruvgångarna upplever man på nytt något av polkarens spännande grottforskningar. I de långa gångarna, i de höga vävorna och i de kolsträta djupa hålen, avtecknar sig skuggor och stenformationer i de mest underliga former. Inte är det svårt att sätta fantasin i rörelse.

Den i drift varande djupaste delen ligger på 225 meter, men om 2-3 år hoppas man vara nere på 400 meter. Ett dagbrott är klart, och här ligger 700.000 ton malm och väntar på brytning. Tillammans med Stuv uppgår produktionen till 225.000 ton. Den malm som brytes i Stuv fraktras nämligen till Kantorp för vidare behandling.

Vid besök i anriktningsverket framhåller ingenjör Czarnocki att ett mycket gott resultat har nåtts. Avfallet uppgår till endast 6 procent mot 10-12 på andra håll.

Innan vi lämnar Kantorp gör vi ett besök hos gruvbyggarefamiljen Berzell. De föreslog, som sedan 1955 har en egen förtäring villa i Kantorp. De trivs utmärkt med sitt egna hem, vilket visserligen kostade 44.000 kr., men det priset anses man vara värt att få ha en egen värd att räkna.

När det är måla om Er hem. Ring eller gör då ett besök hos oss, så ordnar vi resten.
Vi utför alla slags målararbeten.
LENNART NORDQVISTS
MÄLERIFIRMA
Telefon Boxholm 292

För vila och avkoppling
behöver Ni goda sportgrejor och flakodan. Gör ett besök och Ni finner:
Fiskredskap - Campingartiklar - Tält - Sovsäckar
Dessutom Mopeder - Cyklar och Motorcyklar
SPORT- & CYKELMAGASINET
Boxholm Tel. 127

FRYS NED
sommarens läckerheter till den mörkare årstiden, de kommer att smaka dubbelt så gott då.
Kylskåp — Frysexboxer — Ensamfrysboxer för Box-
tvättmaskiner — Elspisar — holm med omejd för Benco
— Bakugnar m. m. — tvättmaskiner
ANELL'S ELEKTRISKA
Åke Anell Boxholm - Tel. 6

Innan Ni åker...
på Er semester — låt oss göra en grundlig genomgång av Er cykel eller moped — för både semesterna och säkerhetens skull.
Sten Ekströms
Cykelverkstad
Boxholm — Tel. 448

En TV-sommar med utökad och förbättrat program. För att Ni skall få njuta av det måste Ni ha en TV med god kvalitet. Gör ett besök hos oss och se på våra förnämliga modeller. Ni får gärna låna hem och prova.
SANDQVISTS
RADIO — TV
Storgatan 21
Boxholm - Tel. 241

Snygg och prydlig
under semestern blir Ni efter ekipering med kvalitetsvaror från oss.
Rosells
Herreklipping
Boxholm - Tel. 468

MÅSTE NI
gå klädd så här, för att Ni ej vill visa Era skor. Kom då till oss. Vi har moderna skor för hela familjen.
AXEL JOHANSSONS
SKOAFFÄR EFTF.
Boxholm - Tel. 53

EINARS
BOMSTERHANDEL
Boxholm - Telefon 380

Spinn fiske-
är en utomordentligt trevlig sport, och en utmärkt avkoppling från det dagliga livet. Gör ett besök hos oss, vi har alla slags fiskedon. Kastspån, rullar, drag m. m.
Erik Johansson
Boxholm. Tel. 107, 102.

en verklig
Schlaget
Clubjackan, den nu så moderna blazern som passar lika bra till snyggt som till vardags finns i både herr- och barnstorlek.
Skjortor, slipsar, underkläder m. m.
Allt för semesterklippingen
ENGBERGS
HERREKLIPPING
Boxholm — Tel. 125

Högsta möjliga
till lägsta möjliga
KVALITET
KOSTNAD
Avdelningar för
• HUSBYGGNAD
• VÄRME o. SANITET
• MÅLERI
• GLASMÅSTERI
• EL-INSTALLATIONER
Byggnadsproduktion
I LINKÖPING AB
Bygger f. n. 1
• MJÖLBY
• MOTALA
• VADSTENA
• BOXHOLM
• VÄSTERVIK
• LINKÖPING

FRUKT - CHOKLAD - GLASS - LÄSKEDRYCKER
MARMELAD - KARAMELLER - VECKOTIDNINGAR
ULLA KARLSSONS
Boxholm - Telefon 435

K
I
O
S
K

**BOXHOLMS
MJÖLK & BRÖDAFFÄR**
Telefon 118

Frukosten är lätt ordnad med ägg, bröd, smör, ost och ett glas mjölk. Vi har ett alldeles gott kaffebröd, och allt är alltid lika färskt.

Välkommen till

Nu när vi har kommit fram till den så efterlängta värma och ljusa frätiden — skaffa er en skön vilstol eller en trevlig trädgårdsmöbel. Ni kan då sitta ute i er trädgård och dricka ett eftermiddagskaffe med riktig njutning.

**Norens
MÖBLER**
Boxholm - Tel. 88

**Möbler
Mattor och
Gardiner**
från landets ledande tillverkare till mycket förmånliga priser.

Har Ni problem med vad Ni skall ha till söndagsmiddag eller till Er semester? Kom då in till oss!

Vi ger gärna några förslag till en utsökt måltid.

ALLTID FÄRSKA VAROR.

**STRÖMBERGS
LIVSMEDEL**
Boxholm - Telefon 42

Valsverksarbetare i Boxholm ÄR SIN EGEN ORKESTER

Sekelskiftesbild av musikören Vega, där fr. v. igenkänns Karl Forsberg, Stålborg, Knut Goode, Ekvall, Henrik Friberg, Axel Goode, Bernhard Forsberg, Blomqvist och Wilhelm Sjögren

Förre valsverksarbetaren Wilhelm Sjögren har musiken i blodet. Redan i 14-årsåldern var han en intresserad medlem och skicklig trumslagare i den omfattande Templarmusikkören på platsen. Trummorna har varit hans favoritinstrument, men han har provat på litet av varje inom musiken. På äldre dar har han satt upp med egen orkester, där han själv spelar samtliga instrument!

"Orkestern" består av trumma, triangel, gitarr och munspel. Trumman och triangeln sköter han med högra foten, munspelet är monterat i en ställning på gittaren.

Men Wilhelm Sjögren har många strängar på sin lyra. Musiken får bara ta en del av hans frid. Jämsides med den har målarpennelet haft sin givna plats, för att inte nämna fiske och friluftsliv. I det Sjögrenska hemmet är väggarna klädda från tak till golv med målningar. Inför en konstkritiker skulle de inte finnas nåd, då det uteslutande är frågor om kopior. Det vet också Wilhelm Sjögren, men så har han heller aldrig gjort anspråk på att kalla konstnär. Det hindrar emellertid inte att tavlor av honom i målarhand och ett målarinne, som det borde ha kunnat bli något

mer av om han riktigt vågat eller kunnat välja konstnären svårare väg.

Wilhelm Sjögren plockar fram sina instrument och spelar upp Vackra Anna. Sedan följer flera låtar, t. ex. Den glada tiden försvinner... Kanade var det inte alltid så glatt på den tiden han arbetade i spikfabriken eller på

senare tid i valsverket. Men musiken, målarpennelet och fisket har förgyllt upp tillvaron.

Wilhelm Sjögrens lägenhet är bara på rum och kök. Men här har han bott i snart femtio år, och även om han kunde få en modernare bostad vill han bo kvar. Han trivs i Skogsholmen och vid Storgatan.

Thor

Wilhelm Sjögrens "orkester", bestående av gitarr, munspel, trumma och triangel

MÅLERIARBETEN

av alla slag utföres snabbt och fackmässigt.

Vänd Er med förtroende till

David Kindstedts Målerifirma

Boxholm - Tel. 64

NÄR DET HÄNDER

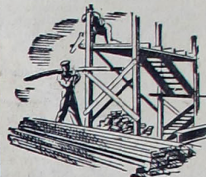
att bilen eller traktorn krånglar, men Ni inte kan hitta felet — kom då till oss. Vi står gärna till Er tjänst.

Batterier och laddning.

BOXHOLMS MOTORVERKSTAD

Telefon 154

När det gäller FASTIGHETS- eller VILLABYGGEN

vänd Er med största förtroende till fackmannen inom branschen.

Byggmästare

Tage Tudén

Boxholm - Tel. 261

HEMBAKAT BRÖD

Det är det bästa vi vet, om det så är rågbröd eller vetebröd, men det beror på att vi alltid köper det hos

JANSSONS BAGERI

Boxholm - Tel. 94

Vidstående teckning visar en del av vårt grustag i Öringe, Strålsnäs, vilket omjättar totalt cirka 30.000 km.

Ni löser TRANSPORTPROBLEMEN...

lättast med att ta kontakt med oss. Antingen det gäller lättare eller tyngre transporter, längre eller kortare sträckor — så har vi alltid rätt vagn för rätt transport från mindre paketbilar till långtraddare. Ni behöver bara slå oss en signal. Vi ordnar resten.

Utöver vanliga transporter åtager vi oss även uppdrag som kräver specialmaskiner såsom grävning, schaktning, planering, lastning, lossning m. m. — Viss maskinell utrustning uthyres även. Från vårt eget grustag levererar vi prima gjutgrus, väggrus, gårdgrus, mursand samt singel.

BOXHOLMS LASTBILCENTRAL

Storgatan 13

Tel. 370 och 550